

TREBALL

Joan Coscubiela

PROFESSOR DE DRET LABORAL. FACULTAT DE DRET D'ESADE

ACOMIADAMENT EXPRES I «LOW COST»

Fa tres dècades que Espanya busca en les reformes laborals la solució a problemes econòmics estructurals i profunds. El nostre teixit productiu ha estat feble i, malgrat els grans canvis protagonitzats per les nostres empreses, l'economia no ha creat prou ocupació per reduir l'atur. L'elevada taxa de desocupació ha estat instrumentalitzada per justificar reformes laborals que, a poc a poc, han anat canviant el nostre model de relacions laborals.

L'evolució de l'ocupació i l'atur no ha tingut gaire a veure amb les reformes laborals. De la crisi de començaments dels 80 del segle passat se'n va sortir gràcies a la entrada en la CEE. Per superar la crisi de començament dels 90, van ser transcendents les dues devaluacions de la pesseta i l'arrossegament de les economies europees. En el creixement de la dècada màgica (1995-2007) varen ser decisives les expectatives de l'euro i el creixement del sector immobiliari. L'augment net de l'ocupació en més de 8 milions de persones ocupades –es va passar dels 12 als 20 milions– va ser tan espectacular com la davallada provocada per l'esclat de la bombolla.

EFFECTES INDESITJABLES. Si les reformes anteriors no van crear ocupació, sí que ens han deixat alguns efectes col·laterals indesitjables. La de 1984, la legalització i generalització de la contractació temporal sense causa. La del 1994, la legalització de les empreses de treball temporal sense drets –que va costar sis anys reconduir–. La del 2002, la instauració de l'acomiadament disciplinari reconegut improcedent –el que es coneix com

“

Amb aquesta reforma, els objectius de crear ocupació, reduir la temporalitat i apostar per la flexibilitat interna davant els ajustos en destrucció d'ocupació quedaran per als sermons

Treballadors de la construcció, al mercat del Born de Barcelona. ORIOL DURAN

a acomiadament exprés-. Malgrat l'experiència acumulada, l'actual reforma transita per la mateixa lògica: que desregular genera ocupació. I, per això, s'han obviat dades molt sòlides, com ara que dels dos milions de llocs de treball destruïts, la meitat corresponen a la construcció i són difícilment reemplaçables per altres llocs de treball, especialment en el cas de persones amb poca formació. Que no hi ha sectors econòmics amb capacitat de fer de tractors de l'economia. Que les nostres empreses són majoritàriament microempreses i ocupen una posició perifèrica i subalterna en la distribució mundial de la producció de béns i serveis. Que, a més, estan ofegades per la manca de finançament provocada pel col·

La Santíssima Trinitat

D'una banda, la CEOE, que no és gaire procliu a l'acord, convençuda que en el desacord aconseguirien una major part de les seves reivindicacions. De l'altra, la pressió dels lobbys econòmics i mediàtics, amb la contribució afegida de l'especulació dels mercats. I per rematar la feina, el sentit d'Estat de Convergència i Unió, sempre disposada a salvar el govern espanyol a canvi de la seva particular manera d'entendre els interessos generals. En resum, es tracta de la Santíssima Trinitat.

lapse del nostre sistema financer, atrapat literalment per la bombolla immobiliària.

Ara que el Reial Decret Llei 10/2010 ja ha estat aprovat, es comença a reconèixer que la reforma no crearà ocupació i que tampoc reduirà els índexs de temporalitat. La meua opinió és que, amb les seves ombres, la reforma ha reiterat un camí conegut i fracassat durant tres dècades. La reforma legalitza les empreses privades d'intermediació amb afany de lucre per reconèixer una situació de facto i facilitar la col·locació de persones aturades, amb el risc de consolidar una forta segmentació entre treballadors i discriminar els que tenen més dificultats d'inserció.

La transposició de la di-

rectiva de la UE a les ETT contribueix a garantir millor la seguretat jurídica dels treballadors cedits, però alhora permet a les ETT entrar en el negoci en alguns sectors on la seguretat en el treball és molt feble, com la construcció. Hi ha millores en el tractament de la flexibilitat organitzativa, oferint a les empreses nous i millors mecanismes de canvi en els supòsits de mobilitat geogràfica, modificació de condicions de treball i despenjament salarial. Clarament, es facilita l'acomiadament per raons econòmiques, productives, tècniques i organitzatives, tant si és col·lectiu com plural –quan afecta un conjunt de treballadors/res, però no a tots-. Tots aquests elements queden, però, empetits davant del que és el centre de la reforma. La generalització de l'acomiadament reconegut per l'empresari com a improcedent que si després de la reforma del 2002 afectava els acomiadaments improcedents, ara també s'amplia als anomenats objectius.

La combinació del nou acomiadament objectiu, els contractes indefinits de foment de l'ocupació amb menys indemnització –33 dies– i el pagament d'una part de la indemnització –8 dies– per part de FOGASA farà que aquesta reforma es conegui com la de l'acomiadament exprés i *low cost*. Amb aquesta reforma, els objectius de crear ocupació, reduir la temporalitat i apostar per la flexibilitat interna davant els ajustos en destrucció d'ocupació quedaran per als sermons –a les lleis es diuen exposició de motius-. El que passarà a la història serà la consolidació de l'acomiadament exprés i *low cost*. Una manera una mica curiosa de crear ocupació.